

Písně: 604, 480, 623.

1. čtení: Ž 17, 1-15**2. čtení (základ kázání): Mt 5, 6****3. čtení (poslání): Fp 4, 4-7***Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti,
neboť oni budou nasyceni.*

Hlad a žízeň zaháníme každý den znovu tím, že jíme a pijeme. Nemůžeme se najíst do zásoby na mnoho dní nebo třeba léta dopředu. Když Ježíš přirovnal touhu po spravedlnosti k hladu a žízni, řekl tím také, že nikdy nemůžeme říci: Už jsme spravedlnosti dosáhli, máme to hotovo jednou provždy a nemusíme se už starat. Spravedlnost si nemůžeme uschovat do zásoby, nemůže být jednou ustavena a pak jenom stále platit. To je stejně nemožné, jako se jednou najíst a žít z toho mnoho dalších let bez starosti o další pokrm.

Náš hlad a žízeň za nás nevyřeší nikdo tak, že se sám, jako za nás, nají a napije. To je jasné, že je to nesmysl, ale se spravedlností je to podobně a to už tak jasné na první pohled není. Odpovědnost za spravedlnost nemůžeme přehodit na bedra jiných.

I když se snažíme žít spravedlivě a usilujeme o spravedlnost pro jiné, nebo si to aspoň myslíme, přesto odpovídáme za nespravedlnosti, které se ve světě dějí. Ať chceme nebo nechceme, žijeme ve společnosti, kterou vytváří člověk, my lidé. Jsme součástí společenských struktur a ty na nás zpětně působí. A tak neseme díl odpovědnosti za stav té společnosti, za díl nespravedlnosti. Jsme tak trochu spolupachatelé, i když osobně s nespravedlností nesouhlasíme.

Ale můžeme po spravedlnosti stále hladovět a toužit. Požehnaní, kdo se nikdy nesmíří s nespravedlností ve světě. Blaze jim, když po ní žízní.

Ale víme, co je spravedlnost? Co to znamená? Vypadá to jednoduše a jasně. Spravedlnost je rovnováha. Když se vychýlí rameno na jednu stranu, je třeba ho vyvážit, aby se zase srovnalo. Poctivý obchod, férové partnerství, náhrada způsobené škody, zločin a trest. To známe v nejrůznějších podobách a situacích. Tady všude se vyvažuje spravedlnost. Má dáti – dal. Když nedal, tak se vymáhá, soudí a trestá. Oko za oko, zub za zub. Ve starověku se považovalo za povinnost pomstít smrti blízkého příbuzného.

Tato lidská spravedlnost je ovšem jiná než spravedlnost Boží. Ježíš neslibuje, že utiší jakoukoli žízeň a každý hlad. Určitě nekrvežíznivost, nenasytnost, hlad po pomstě. Kdo po tom touží, bude dál hladovět a žíznit. Hlad a žízeň po zlých věcech do Božího království nepatří. Vše, co se jako spravedlnost tváří nemusí být spravedlnost. To, co bude nasyceno je žízeň a hlad po Boží spravedlnosti.

V Ježíšově pojetí jde o víc než jen o spravedlivé jednání. Nejde jen o to dát každému co mu patří, buď odměnu, nebo trest. Boží spravedlnost tu naši podivuhodně přesahuje. Spravedlnost v Písmu míří k celku života. K celkovému postoji člověka. K tomu co jsme a být chceme. Nelze se omezit jen na to, co si podle našich představ kdo zaslouží a proč. Být spravedlivý je víc, než se chovat spravedlivě.

Tak, jak píše o spravedlnosti evangelista Matouš, je to téměř to samé, jako milosrdenství. Být milosrdný znamená konat spravedlnost. Nejde o vyrovnání zla odplatou, ale o jeho rušení odpuštěním a smířením kdekoli je to možné. Smilovat se je podle Písma spravedlivé, vyžádat svůj oprávněný nárok může být nespravedlivé. Spravedlivý rozdává milost – tak je psáno např. v Žalmech. Tak šíří spravedlnost kolem sebe. Přispívá k pravému životu v obci, působí pokoj.

Spravedlivý se snaží jednat správně, a proto také odpouští lecos, co je nesprávné. Ale ne proto, že by se nechal uplatit, svést, nebo zastrašit. Je to z milosrdenství, ze solidarity s odstrčenými, slabými a trpícími vinou cizí nebo vlastní. Ale přitom levice nemá vědět co dělá pravice – spravedlivý je prost jakékoli ješitnosti a dobré věci koná pro dobro samo a ne pro vlastní čest a slávu.

Musíme být tak dobří? To asi sotva budeme, ale Ježíš neřekl „blaze spravedlivým“, ale „blaze hladovějícím a žíznícím po spravedlnosti“. Tedy ne těm, kdo spravedlnosti dosáhli, ale těm, kdo po ní touží. Ovšem toužit po spravedlnosti znamená nesledovat jen své vlastní zájmy, ale také zájmy jiných, protože spravedlnost je, stejně jako láska nebo svoboda, nedělitelná. Buď je, nebo není. Ale nemůže být jenom pro někoho a pro jiného už ne.

Usilovat o spravedlnost by mohlo být marné. Vždyť ji nedokážeme ustanovit a udržet. Stále znovu se nám rozplývá pod rukama. Ale spravedlnost, ta spojená neodlučně s milosrdenstvím, je Božím úmyslem. On sám ji stále znovu a znovu prosazuje. Ale chce, abychom k tomu nasadili vše, co máme. Těm, kdo po tom touží, považují to za správné a odhodlávají se k dobrému kroku bude blaze. Budou nasyceni tím, po čem touží pro sebe i pro jiné. Žádný čin spravedlnosti není ztracen. Slova žalmu z prvního čtení – já však ve spravedlnosti užijím tvoji tvář, až procitnu, budu se sytit tvým zjevem. To je povzbuzením a zaslíbením nám všem.

Pane, dej ať se nesmíříme s nespravedlností a usilujeme o milosrdenství vůči všem.

Amen